

Slutrapport
Projekt Unga i Huset
20120901 - 20140831

Datum
2014-10-22

1. Projekt Unga i Huset
2. Arenan
3. Styrgrupp
4. Projektgrupp
5. Personal
6. Deltagare
7. Hälsa
8. Pedagogik/förhållningssätt
9. Samverkan
10. Verksamhet/aktiviteter
11. Resultat/uppföljning
12. Framtid

Den som säger att det är omöjligt ska inte avbryta den som håller på att göra det.

Kinesiskt ordspråk

1. Projektet Unga i Huset

Projektet erbjuder 10-20 träningsplatser i Gamla Tingshuset för unga i åldern 16-29 år. Målgruppen är unga som, utifrån deras specifika situation, behöver förbereda sig inför arbete, praktik eller utbildning. Projektet drivs av Navigatorcentrum med delfinansiering av Samordningsförbundet i Jämtland. Det övergripande målet med projektet är att öka arbetskraftsutbudet av unga, samt att genom samverkan och samarbete utnyttja befintliga resurser för målgruppen på ett effektivare sätt.

Övergripande projektbild 7-tjugo modell (Unga i Husets spelplan):

RESURSER	FÖRHÅLLNINGSSÄTT	MÅL
<p>Ekonomi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projektbudget • Budget Navigatorcentrum <p>Personal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projektledare 0,5 • Handledare 2,0 • Coacher NC • Administration/ledning NC • Ungdomsanställda 1,0-2,0 • Deltagare 10-20st • Stygrupp • Projektgrupp • Volontärer 2,0 resurs <p>Lokaler</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lokaler Tingshuset • Lokaler Navigatorcentrum <p>Samverkan/aktiviteter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbetsförmedlingen • Försäkringskassan • Socialförvaltningen • Surfbukten • Parkgården • Frösö IF, ftg Valla, Skidlek • Fröja kafé & trädgårdar • Djur- och kulgården • Tingshuset • Z-Rondellen • Parkskolan • Levande verkstad <p>Teknik/transport</p> <ul style="list-style-type: none"> • IT • Hemsida • Kompensatoriska hjälpmedel • Bil/buss 	<p>Övergripande mål</p> <ul style="list-style-type: none"> • Öka arbetskraftsutbudet av unga. • Genom samverkan och samarbete utnyttja befintliga resurser effektivare. <p>Individnivå</p> <ul style="list-style-type: none"> • Genom anpassande utmaningar öka sin självkänedom, tydliggöra egna förmågor och förutsättningar. • Genom produktion av utåtriktade aktiviteter ska deltagarna ha närmat sig arbete, utbildning och egen försörjning. <p>Samhällsnivå</p> <ul style="list-style-type: none"> • Förkorta deltagarnas väg till egen försörjning och minska kostnaderna för samhället. • Samtliga partners upplever ett mervärde av sin medverkan i projektet. <p>Deltagnivå</p> <ul style="list-style-type: none"> • Under projektiden ska totalt 80 ungdomar ha deltagit i aktiviteter. • Deltagarna har stärkts som individer, fått ökad förståelse för betydelsen av hälsosfaktorer, förtydligat sina drömmar och mål, fått ökad självkänedom kring egna kompetenser och behov av stöd. • Efter projektiden har samtliga deltagare en tydlig plan på kort och lång sikt • 20 % av deltagarna har gått till arbete eller studier. • 50 % har påbörjat en praktikplats en plats eller motsvarande. • 30 % har någon annan gemensam planering. <p>Samverkansnivå</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projektpartners behöver finna mätbara mål på nytta/mervärde med sin medverkan i projektet. • Parterna använder projektet som arena att utreda förmågor och eventuella hinder hos deltagarna. <p>Metodnivå</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projektet ska ta fram aktiviteter som testats och godkänts av deltagarna. De ska paketeras i en digital verktygslåda. • Projektet ska etablera nya träningsarenor i samverkan med andra aktörer. 	<p>ANSVAR</p> <p>Spelplan 7-tjugo projektet Unga i Huset</p> <ul style="list-style-type: none"> • Östersunds kommun, Navigatorcentrum driver projektet i samverkan med socialförvaltningen, försäkringskassan, arbetsförmedlingen och Samordningsförbundet i Jämtlands län. <p>KOMMUNIKATION</p> <p>Deltagare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Individuella samtal. • Gruppsamtal. • Flerpartsmöten. <p>IT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hemsida. http://www.ungaihuset.se/ • Facebook • Grupp SMS (handledare, ungdomsanställda och deltagare) <p>Verksamhet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Frukostmöte (handledare, ungdomsanställda och deltagare) • Aktivitetsmöten (handledare, ungdomsanställda och deltagare) <p>Uppföljning/utvärdering</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projektgruppsmöten (projektledare, handledare, samverkanspartners) • Strygruppsmöten • Delrapporter /slutrapport

För en stor del av ungdomsgruppen fungerar övergången till arbetslivet relativt väl. Det finns en grupp unga som verkar ha särskilt svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. För den gruppen unga finns det ett konstant behov av att stödja och underlätta inträdet på arbetsmarknaden. Många unga som befinner sig i arbetslöshet har ett antal misslyckanden bakom sig. Flera har psykiska problem och lever i en svår social situation. Den psykiska ohälsan drabbar ungdomar värst. Så många som en av fyra 16-18 åringar lider av psykisk ohälsa. Dålig psykisk hälsa är betydligt vanligare bland unga

som varken arbetar eller deltar i någon form av utbildning. Psykisk ohälsa förvärrar den redan svåra situationen på arbetsmarknaden för elever som inte fullföljer sin utbildning samt för unga arbetstagare och ökar risken för utanförskap. Med en hög arbetslöshet är det viktigt att arbeta med utsatta ungdomar för att bryta den onda cirkel som en svag förankring på arbetsmarknaden och dålig psykisk hälsa innebär.

Temagruppen unga

Unga i huset är ett samverkansprojekt. Ett mål är att effektivisera och öka samverkan mellan framförallt arbetsförmedlingen, socialtjänsten, försäkringskassan och navigatorcentrum. En reguljär samverkan kring unga som behöver rehabilitering kan vara lösningen för unga med fysiska och psykiska nedsättningar. Många unga står utan sysselsättning i Östersunds kommun. Det ger på sikt en sämre självkänsla, förstärker utanförskap och leder ofta till depression. Behovet av träningsplatser för unga som av olika anledningar står långt ifrån arbetsmarknad är stort.

2. Arenan

Tingshuset som bas för Unga i Huset är ett bra val. Huset är centralt beläget och andas ungdom och kreativitet, här kan du komma som du är och vara den du är. Ingen lägger någon värdering i hur du ser ut eller klär dig, vilket ungdomarna har känt sig trygga i. Utöver Tingshuset så behöver det skapas fler arenor med olika verksamhetsinriktningar. Arbetsplatser där ungdomarna kan få vara någon eller några dagar i veckan och arbetsträna samt träna på det sociala samspelet med andra människor.

3. Styrgrupp

Navigatorcentrums styrgrupp är också utsedd till styrgrupp för projektet Unga i Huset. Styrgruppen viktigaste funktion är att kontinuerligt följa upp projektets verksamhet och resultat, samt arbeta vidare med frågan om hur delar av projektet eller hela projektet kan realiseras i ordinarie verksamheten efter projektslut.

4. Projektgrupp

Projektgruppen består av representanter från försäkringskassan, arbetsförmedlingen och socialförvaltningen. Projektgruppens viktigaste funktion är att sprida verksamheten i sina nätverk, utveckla samverkan och vara delaktiga i aktualisering av nya deltagare.

5. Personal

Handledarna arbetar utifrån ett kognitivt förhållningssätt. Handledarna ger trygga och tydliga ramar för de dagliga aktiviteterna och har samtidigt ett tydligt involveringsperspektiv. Det är en väldigt heterogen grupp av ungdomar med olika problem och svårigheter. Handledarna bemöter deltagarna på ett professionellt sätt. I det dagliga mötet ges möjlighet att ventilera problem, få tips och stöd.

Personalomsättningen i projektet har ställt till vissa problem. I två omgångar har vi fått rekrytera nya medarbetare, då de tidigare handledare gått vidare till andra arbeten. Rekrytering av nya handledare har gått smidigt och därför inte fått några större konsekvenser för projektets genomförande.

Det som handledare lade märke till när de avslutade några deltagare i april och hade utvärdering med dem var att de tyckte att handledarna var borta för mycket på möten och inte var med gruppen så mycket som det önskades. De var med på allt som kunde tänkas vara bra för dem att vara med på gällande möten och ändrade således taktik efter detta. Nu är alltid en av handledarna med gruppen och turas om att gå på personalmöten och deltagarträffar etc.

Eftersom personalen möter ungdomar med fysiska och psykiska nedsättningar har projektet upphandlat professionell handledning. I verksamheten och i mötet med deltagarna ställs personalen

ofta inför svåra situationer där de behöver agera. För att kunna göra det utifrån bästa möjliga sätt behöver projektet ett forum där de kan lyfta frågor och problem. Att arbeta med människor i förändring är en utmaning. För att tillgodose personalens välmående och för att bibehålla en hög kvalitet i verksamheten så har handledning varit en bra metod för personalen. I handledningen ska frågor rörande ledarskap, professionalitet, bemötande, samtalsteknik, effektivitet och hälsa vara möjligt att avhandlas. Handledningen är värdefull och har uppskattats av personalen.

Som en extra resurs har projektet haft ungdomsanställda. Deras huvudsakliga arbetsuppgift har varit att fungera som en ungdomsstödare för deltagarna och en länk mellan handledare och deltagare.

Volontärer som deltar i EU- programmet Youth in Action är kopplade till projektet. Deras huvudsakliga uppgift har varit att i samverkan med filmpool producera en film.

6. Deltagare

Målgruppen är unga som står långt ifrån utbildning eller arbete. Anledningar till att deltagarna har svårt att komma igång med sina liv är mångfacetterade. Det kan bero på missbruk, kriminalitet, psykisk- och fysisk ohälsa. För många av deltagarna är risken relativt stor att ramla tillbaka till tidigare problematik. Under tiden i projektet har deltagarna fått ökad insikt om sig själva och börjat få en mer positiv syn på framtiden. Därför är det viktigt att det finns en långsiktig planering med fortsatt riktat stöd i form av aktiviteter och trygga nätverk.

Uppskattade funktionsnedsättningar och hinder: (Deltagarnas egen skattning)

•Neuropsykiatrisk nedsättning (Autismspektra, aspberger, ADHD, ADD, begåvningsnedsättning)	43%
•Psykisk ohälsa (Depression, bipolär, fobi, tvångstankar, schizofreni, panikångest)	39%
•Lättare psykisk ohälsa (Oro)	21%
•Missbruk (Droger, alkohol, spel, datorer)	21%
•Sociala hinder (Kriminalitet, familj, riskbruk, skulder)	26%
•Övriga nedsättningar (Brottsoffer, värkproblem, könsidentitet, vikt, sömn, språk, bostad)	65%

Unga i den här målgruppen riskerar att hamna i en ond cirkel med många misslyckanden. De riskerar att bli stigmatiserade och därmed närma sig ett mer permanent utanförskap. Det vi också märkt är att det behövs olika lång tid för olika människor att komma tillrätta med rutiner i vardagen. I början körde vi på med gemensam uppstart där det var sagt att 3 månader kunde räcka och en maxtid var 6 månader.

Utifrån erfarenheter förändrar vi till löpande intag av deltagare eftersom det visat sig att vissa känner sig ”klara” på några veckors struktur. Andra behöver många månaders träning för att få till rutiner och på så vis känna sig redo att gå vidare. Samhällets och ungdomens behov, kan i och med att vi har löpande intag, tillgodoses på ett bättre sätt. Här kan de komma på studiebesök ena dagen och börja i stort sett dagen därpå.

Deltagaren har tillsammans med handledaren på Unga i Huset en tidig uppföljning med en coach på Navigatorcentrum. I de rådgivande och vägledande samtalen finner vi tillsammans strategier för att få vardagen att fungera. Samtalen kan handla om till exempel rutiner, ekonomi, kost, sömn och motion.

7. Hälsa

Målet är att förbättra deltagarnas hälsa. Det gör projektet genom att lägga stor vikt vid ”basen”, vilket innebär att ha rutiner runt sömn, mat, rörelse/motion, frisk luft/dagsljus, glädje och att ta hand om sig. Därför ska aktiviteter som främjar hälsa anpassas individuellt och på gruppnivå. De ungdomar som kommer till Unga i Huset har oftast väldigt komplexa problem, neuropsykiatriska diagnoser, psykisk ohälsa, missbruk, helt avsaknad av eget driv och regelbundna bra aktiviteter.

Något som arbetslöshet orsakar för många är oregelbundna vanor. Tappade rutiner för sömn och måltider påverkar kroppen negativt och på lite längre sikt ofta med depression och nedstämdhet som följd. Därför genomsyrar hälsofrågor hela projektets upplägg. Innan deltagarna börjar planera sin framtid behöver vi arbeta med de problem de upplever angående sin hälsa både fysiskt och psykiskt.

Deltagarnas resa startar med att vara någon och en kostnad för samhället och leder på sikt till att bli något och en intäkt för samhället. För att lyckas med det behöver deltagaren skapa målbilder gällande arbete, utbildning och fritid. Men framförallt att deltagaren mår bra och har framtidstro.

8. Pedagogik/förhållningssätt

Verksamheten bedrivs, liksom hela Navigatorcentrum, utifrån ett kognitivt förhållningssätt. Ett pedagogiskt utforskande sätt att förhålla sig till en annan person med utgångspunkten att varje människa bär svaret på sina frågor inom sig. Det innehåller tydliga verktyg och metoder och präglas av en ömsesidig respekt och förståelse mellan den unge och handledaren/coachen. Individens är i centrum, samtidigt som man utvecklar sin förmåga att socialisera sig och samarbeta genom att arbetet sker i grupp.

Projektet är en plattform för ungdomars förberedelser inför kommande aktiviteter som på sikt ska leda till arbete och ett självständigt liv. Ett holistiskt perspektiv genomsyrar projektet där deltagarnas hela livssituation tas i beaktning. Fokus ska vara på fysiskt och psykiskt mående. Därför lägger projektet stor vikt vid ”basen”, vilket innebär att ha rutiner runt sömn, mat, rörelse/motion, frisk luft/dagsljus, glädje och att ta hand om sig.

Innan vi kan börja planera inför framtiden måste ”basen” kännas trygg. Då har deltagaren förutsättningar och en reell möjlighet att börja planera för framtiden. Om den fysiska och psykiska hälsan finns på plats, främjar det drivkraft och engagemang vilket är grunden för personlig utveckling och ansvarstagande.

7-Tjugo är en metodik/pedagogik som Navigatorcentrum beslutat att använda i sina verksamheter. Personalgruppen har genomgått en 4-dagars utbildning. Det är i grunden enkel men rymmer möjligheter att bli såväl en konstnär som ett detaljerat strategispel. Alla behövs i laget och alla bidrar utifrån sina kunskaper och talanger till att sträva mot det gemensamma målet. Man känner sig viktig och delaktig i något större – laget! Detta ger tillhörighet, meningsfullhet, utveckling och bidrar till trivsel och god stämning. Metoden går att använda vid strategiskt arbete och på operativ nivå för grupper och individer.

Projektet har i samverkan med Navigatorcentrum upphandlat utbildning för kompensatoriska hjälpmedel av Birka folkhögskola. Utbildningen genomfördes under hösten 2013 och innehöll följande: Introduktion/genomgång mobil/surfplatta, funktioner mobil/surfplatta, appar och deras användningsområde, kreativitet med mobilen/surfplattan, introduktion/genomgång dator, ordbehandling med talsyntes och rättstavningsprogram, ordbehandling med talsyntes och rättstavningsprogram och scanning av läromedel, talböcker, ljudböcker och upphovsrätt.

Kompensatoriska hjälpmedel kan underlätta för unga med någon form av ”osynlig” funktionsnedsättning att nå sina mål. Med rätt hjälpmedel kan deltagaren komma runt sina svårigheter i stället för att slåss mot dem.

9. Samverkan

För deltagarna pågår det ofta parallella processer med olika myndigheter. Det kan vara stressande och frustrerande för deltagaren. Därför försöker vi att genomföra flerpartsmöten där vi tillsammans bestämmer vem som gör vad och när det ska göras. När myndigheter kombinerar sina resurser och sitt kunnande, kan de på ett effektivare sätt stödja unga i svåra livssituationer. Unga i den här målgruppen riskerar att hamna i en ond cirkel med många misslyckanden. De riskerar att bli stigmatiserade och därmed närma sig ett mer permanent utanförskap. Samtliga parter behöver var för sig finna mätbara mål på nytta/mervärde med sin medverkan i projektet och följa detta under projektiden. Parterna använder aktivt projektet som arena för att utreda förmågor och eventuella hinder hos deltagarna.

Projektet har inte byggt upp någon specifik samverkansmodell. Samverkan har byggts upp utifrån deltagarens situation och berörda myndigheter och andra aktörer. Det vi i första hand haft fokus på är samverkan med våra projektpartners - socialförvaltning, försäkringskassa och arbetsförmedling. Samverkan har etablerats genom flerpartsmöten, där arbetsuppgifter och ansvar fördelats mellan personal som har en aktiv roll i deltagarens planering och framtid. Samverkan mellan myndigheter har kortat ledtider och samtidigt ökat deltagarnas delaktighet.

Socialförvaltningen

Vi träffar många unga vuxna med svag självkänsla, brist på nära relationer och som har lite eller ingen erfarenhet från arbetslivet. Många saknar rutiner, har sömnproblem och dåliga kost- och motionsvanor. Vi ser behov av arbetsträningsplatser som ett första steg, för dem som inte är rustade för att gå ut direkt i praktik/arbete. Deltagarna i Unga i huset har bl. a varit med och anordnat en stor ungdomskonferens, byggt om flera rum i Tingshusets lokaler, lagat mat och ätit tillsammans, tränat, spelat spel, lärt känna de andra i gruppen, planerat och varit på olika studiebesök inför framtida externa träningsplatser. De är själva med och bestämmer kring verksamhetens aktiviteter och på så vis är de delaktiga och medskapande. Efter att kanske mestadels ha varit hemma under lång tid får de i Unga i huset vara i ett sammanhang tillsammans med andra där de får känna att de är viktiga och behövda. Deltagarna överträffar sina gränser genom att testa aktiviteter de inte gjort tidigare och genom det kan de upptäcka att de kan förändra sin situation. Genom bättre självförtroende vill de gå vidare och prova nya saker. För att kunna ta ytterligare steg mot egen försörjning är det viktigt som vi ser det just att deltagarna får känna sig betydelsefulla för sig själva och andra. Forskning, erfarenhet från andra projekt och inte minst från deltagarna själva visar att hälsan kan förbättras genom att delta i ett sammanhang, att få en tillhörighet och stöd och genom att prova olika aktiviteter gör de sig redo för att ta nästa steg mot en egen försörjning och självständighet.

Vi anser att det är viktigt att Unga i huset fortsätter ta tillvara deltagarnas resurser och fortsätter med olika aktiviteter. De unga vuxna som vi möter vill ha struktur och riktiga arbetsuppgifter för att komma närmare arbetsmarknaden. Vi mår alla bra av att ha något aktivt att göra! Deltagarna är i behov av olika insatser, så det är samtidigt viktigt att fortsätta att ha individuella upplägg med varje deltagare och tydliga mål. Vi stödjer Unga i husets tankar kring vikten av dagliga rutiner, bra kost och regelbunden motion för att må bra. I en gemenskap som det blir i Unga i huset kan det skapas möjligheter för deltagarna att känna nytt hopp. Att pröva på och lära sig nya saker ger ökat självförtroende och stolthet. Självförtroendet stärks och även tron på framtiden.

Försäkringskassan

Försäkringskassan är en del av finansieringen hos projekt Unga i Huset. Inom Försäkringskassan finns, en grupp om fem personliga handläggare, som jobbar enbart med målgruppen aktivitetsersättning. Aktivitetsersättning kan beviljas från och med juli månad det år man fyller 19 år, samt som längst till och med månaden innan man fyller 30 år. I arbetet med dessa kunder är det viktigt att det finns någon åtgärd som kan vara ett mellanting från isolering/sjukskrivning och ut till arbete. En socialmedicinsk rehabilitering i form av möjlighet att bryta mönster, få rutiner och en mer attraktiv vardag. Projektet Unga i Huset ger en möjlighet att hjälpa till vid förändring. För unga är det viktigt att få stöttning under vägen till en förändring. Få dem att förstå värdet att kunna påverka sin egen situation. Det ger dem en möjlighet att hjälpa/stötta andra i samma eller liknande situation. Samt känna att de inte är ensamma. Det mervärde som framkommer är vikten att det finns någon åtgärd för unga. Unga i Huset kan ge möjlighet till att bryta de rutiner som lätt skapas. Att ge en start på den process som rehabilitering är. Utvecklingsmöjligheter inom projektet kan vara ett mer nära samarbete. Uppföljning och gemensam planering. Ett bra ställe att komma till. Jag har bra kontakt med min handledare där vi tillsammans kommit fram till en lösning på hur jag ska försöka få mer närvaro. ”Det blir en del ”sitta i soffan” och det är inte alltid så skoj, men det har även gjort att jag vill ta nästa steg”.

Arbetsförmedlingen

Ett av arbetsförmedlingens prioriterade uppdrag är att fånga upp ungdomar som inte har gymnasieexamen. Kanske har man inte påbörjat eller valt att avbryta utbildningen i förtid. Det kan bero på många olika anledningar som t.ex. ohälsa eller missbruk. Dessa ungdomar tenderar att, som aktuella undersökningar visar, hamna utanför. Man är inte inskriven inom skolan, arbetsförmedlingen eller andra myndigheter. Det kan ta år för vissa, att t.ex. skriva in sig hos oss på arbetsförmedlingen. När dom gör det påbörjas en planering tillsammans med handläggaren. Viktigt är då att vi börjar där ungdomen befinner sig just nu. Det är oftast inte aktuellt att börja titta på en praktikplats på den öppna arbetsmarknaden eller att påbörja någon utbildning. Kraven måste vara relevanta.

Många behöver börja med att få rutiner. På Unga i Huset börjar dagen med gemensam frukost. Man pratar om vikten av bra matvanor och god hälsa/motion. Man har vuxna att bolla idéer och tankar med – vad blir mitt nästa delmål? Får hjälp med att ta kontakter som man ev. behöver – sjukvården, socialtjänsten etc. Tillhöra en grupp – vara saknad om man uteblir en dag. Utmana sig själv – öka sin trygghetszon. Våga börja kontakta arbetsgivare eller påbörja en utbildning. Att i sin egen takt bli rustad för den öppna arbetsmarknaden – att den första kontakten med arbetslivet inte behöver bli ett misslyckande.

Vi på arbetsförmedlingen har använt oss av Unga i Huset sedan starten och ser ett fortsatt stort behov av verksamheten. Trenden pekar på att allt flera ungdomar inte klarar en gymnasieexamen

och det är viktigt att vi försöker fånga upp dem så fort som möjligt och då behöver vi något att erbjuda. Unga i Huset är ett bra erbjudande till att få ett sammanhang i vardagen.

10. Verksamhet/aktiviteter

Genom att stimulera den kreativa sidan hos deltagarna kan ofta självförtroendet stärkas. Med ökat självförtroende och en känsla av att vara delaktig, duktig och att lyckas med saker kan drivkraften att ta tag i och realisera sina egna idéer och drömmar öka. Det ska finnas ett syfte med de aktiviteter som vi utför i projektet för att tydliggöra hur vi närmar oss målen. Deltagarna utför aktiviteter, som de med vägledning av handledare planerar, genomför och utvärderar och som har ett mervärde för dem själva och samhället.

Projektets aktiviteter utgår från individuella behov och sätter individen i centrum. Syftet är att förbättra hälsan och tryggheten hos deltagarna. Planeringen utgår utifrån deltagarens situation och behov. Därför kan deltagarnas tid och innehåll se olika ut. För projektets målgrupp riskerar samhällets ordinarie aktiviteter (praktik, utbildning, etc.) att bli ett nytt misslyckande. Om det inte finns riktade och anpassade verksamheter/aktiviteter för målgruppen, har vi inget attraktivt att erbjuda dem. Projektet hjälper deltagarna att skapa goda vanor, som att passa tider och anpassa sig till de regler som gäller, vilket är en förutsättning för att lyckas på andra arenor. Verksamheten har präglats av aktiviteter som stärker deltagarnas motivation och samtidigt är lagom utmanande.

Projektet har styrt och planerat om verksamheten under 2014. För många av deltagarna har det varit för stor förändring att gå från långvarig arbetslöshet till en heltidsaktivitet. Därför planerade vi om och gick från heltidsaktivitet till halvtidsaktivitet. Det har medfört att handledarna har mer tid för uppföljning och individuell planering. Närvaron har ökat samtidigt som det ger möjlighet att fylla eftermiddagarna med individuella aktiviteter. Deltagarna kan vara delaktiga och ta ökat ansvar för tiden i projektet.

Det innebär att de i samråd med personalen kan fylla egen tid med aktiviteter de vill prova på. Det kan till exempel vara praktik, studier, träning, kultur etc. Här har handledarna en viktig roll att fylla genom att i samtal med deltagarna fylla eftermiddagarna med nya utmaningar.

Exempel på aktiviteter, övningar och icebreakers som vi testat. (Totalt har projektet testat flera hundra aktiviteter)

Markandsföring	Hälsa	Arrangemang	Kartläggning	Utbildning
Hemsida	Frukostmöten	Jullunch	Hälsa	Div. Studiebesök
Facebookgrupp	Fredagslunch	Vinterfestival	Kasam	Div. Föreläsningar
Broschyr personal	Fysisk aktivitet	Levande verkst.	Intressen	Handlingsplan
Broschyr unga	Rutiner	Ungdomsmässa	Kunskaper	Kognitiv
Film Volontärer	Kost	Renovering lokal	Kompetenser	7-TJUGO
Reportage	Sömn	Photovoice	SUS blankett	Hemsida
Affischer	Golf	Skatearena	Deltagarenkät	Handledning
Medborgardialog	Yoga	Film	Dagbok	Monkas livskunskap
Arrangemang	Styrketräning	Streetbasket	GW arbetsmark.	Tankebolaget
Konferenser	Simning	Surfbukten	Intervjuer	Adizes självtest
Mun till mun	Stavgång	Fjälltur	Självskattning	Stadsvandring

Projektet ska etablera nya träningsarenor i samverkan med andra aktörer. Tillsammans med samarbetspartnerna bygga upp en värdegrund som tydliggör framtida samarbete, där vi också har en

samsyn i kognitivt förhållningssätt. Vi bjöd in följande verksamheter till en första träff angående framtida samverkan: Djur- och kulgården, Z-rondellen, Parkgården, Ungdomens hus, Surfbukten, Parkskolan, Tingshuset och Fröja trädgård. Alla har uttalat att de vill vara med och bygga upp en gemensam plattform kring träningsplatser för unga.

Projektet har som ambition att kontinuerligt utveckla den egna arenan och samtidigt finna former för att skapa fler arbetsträningsplatser för unga. De behöver trygga och utvecklande dagliga aktiviteter för att närma sig arbete eller studier. Därför ska arenorna kännetecknas av regelbundna vanor, tydliga förväntningar, prestationens återkoppling, regler och normer och ett gemensamt förhållningssätt.

11. Resultat/uppföljning

Deltagarna har ökat sin anställningsbarhet genom att de fått anpassade utmaningar. Det har medfört att de ökat sin självkännet, självkänsla och självförtroende. Tiden i projektet har även tydliggjort deras förmågor och förutsättningar. Deltagarna har utvecklat sin potential och därigenom fått en större framtidstro!

Ungdomsarbetslösheten löser vi inte genom snabba, kortsiktiga projektlösningar. Forskning visar på betydelsen av socialt kapital, men också på bristen av nätverk och kontakter med vuxna bland dagens unga i Sverige. Vidare är det värt att fundera över om det går att göra en samlad satsning och hur man bäst ska kunna arbeta långsiktigt strategiskt. För att lyckas måste det märkas att det man gör är på allvar och se till att bygga partnerskap och skapa samverkan mellan olika aktörer.

Temagruppen unga

Resan att gå från någon till att bli något måste få ta tid, samtidigt som det finns en beredskap för bakslag. ”En erfarenhet vi fått är, går det långsamt sänk farten.”

Det har inte varit några problem att rekrytera nya deltagare till projektet. Därför kan vi redan nu hävda att det finns ett stort behov av träningsplatser. Samma signaler får vi från socialtjänsten, arbetsförmedlingen och försäkringskassan.

Känslan av sammanhang, KASAM- test vid in- och utskrivning. Enligt Antonovsky är en människa inte antingen frisk eller sjuk utan befinner sig på en flytande skala någonstans emellan de två polerna. Det som håller individen närmare friskpolen är om hon upplever känslan av sammanhang. När deltagarna börjar och slutar sin tid på Unga i Huset får de fylla i ett testformulär som mäter deras känsla av sammanhang.

Hanterbarhet: När omvärlden ställer krav på oss och när olyckliga händelser inträffar är det viktigt att vi inte ser oss själva som hjälplösa offer. Det är viktigt att individen upplever att denne har resurser för att hantera motgångarna. Människor som upplever att de kan hantera livet blir mer motståndskraftiga emot ohälsa.

Begriplighet: Människor mår bra av en struktur och regelbundenhet i sina liv. Vi vill kunna förutsäga händelser och om något överraskar oss så vill vi ändå kunna förklara det. Människor som är bra på att göra händelser i livet begripliga förblir i högre utsträckning friska.

Meningsfullhet: För att vi ska må bra är det också viktigt att vi upplever de utmaningar vi ställs inför som värda att investera energi i. Människor som försöker hitta en mening med de olyckliga händelser hon ställs inför mår bättre än de som inte gör det.

Resultat: Känslan av sammanhang, KASAM- test vid in- och utskrivning:

Flera av deltagarna på Unga i Huset har höjt sitt värde på KASAM testet under deras tid på Unga i Huset. Totalt sett har deltagarnas känsla av sammanhang ökat med 14 %. (kvinnor 19,6 % och män 9,4 %)

Resultat: SUS rapportering om in och utregistrering redovisas av de deltagare som deltagit i projektet under tidsperioden 2012-10-08 - 2014-08-31:

Totalt 77 deltagare har blivit inregistrerade.

- 56 Inregistreringar finns där vi kan se utbildningsnivå, hur länge deltagaren har haft offentlig försörjning samt vilken typ av försörjning. Om deltagaren studerat eller arbetat direkt före insatsen och om de var inskrivna på Arbetsförmedlingen.
- 43 Utregistreringar finns där vi kan se avslutningsanledning, om deltagaren har offentlig försörjning samt vilken typ av försörjning. Om deltagaren arbetar eller studerar direkt efter avslutad insats. 13 deltagare valde att inte fylla i sin utregistrering
- 21 Deltagare har valt att vara anonyma, vilket inte ger några uppgifter.

Resultat: Hur lång tid deltagarna har varit i Unga i Huset och vart går de efter:

I snitt har deltagarna varit i projektet 2,7 månader, med en variation mellan 1-14 månader. När detta sammanställs i september har vi haft 77 deltagare inskrivna på Navigatorcentrum som har haft aktivitet Unga i Huset. 64 av dessa är avslutade och 13 är fortfarande pågående.

Av dessa 77 deltagare har 64 gått till följande:

- Arbete och utbildning 23 (arbete, ungdomsanställning, ströjobb, vuxenstudier, gymnasiet)
- Praktik 7 (Offentlig, privat, ideell, volontär, Plug In)
- Gemensam planering 34 (NC coach, flytt, sjukskrivning, graviditet, föräldraledig, annan myndighet)

Resultat: Uppföljning av projektets mål:

Mål	Aktivitet	Resultat
Målgrupp		
Jämställdhets- och mångfaldsperspektiv.	Personalmix, deltagarmix, div. utbildning.	Deltagare och personal deltagit i olika övningar/samtal.
Målgrupp unga 16-29 som inte arbetar eller studerar.	NC aktualiserat deltagare i samvekan med partners.	100 % (77st). Män 43st/Kvinnor 34st.
Övergripande mål		
Öka arbetskraftsutbudet av unga och minska arbetslösheten.	Stärkande insatser och förberedande aktiviteter.	47 % (30st) har gått till praktik, utbildning eller arbete.
Genom samverkan utnyttja befintliga resurser effektivare.	Aktualisering av deltagare, flerpartsmöten.	Effektivare kartläggning och kortare ledtider.
Delmål		
Öka deltagarnas självkänedom, förmågor och därigenom anställningsbarhet.	Tester, aktiviteter och samhällskunskap.	Deltagarna har ökat 14 % i KASAM-test.
Närmat sig arbete, utbildning och egen försörjning.	CV, personligt brev och studiebesök.	47 % (30st) har gått till praktik, utbildning eller arbete.
Samhällsnivå		
Partners upplever ett mervärde av sin medverkan i projektet.	Ny arena för unga som är långt från arbetsmark.	Dagliga rutiner, kost, motion, och ökad samverkan.
Förkorta deltagarnas väg till egen försörjning och minska samhällskostnader.	Handlingsplan, nätverk och samverkan.	Samverkan mellan myndigheter har förkortat ledtider.
Deltagarnivå		
Under projekttiden ska totalt 80 ungdomar deltagit i aktiviteterna.		77 inskrivna deltagare och 64 avslutade.

Deltagarna har ökat förståelse för hälsofaktorer, mål, och egna kompetenser.	Div. hälsofrämjande aktiviteter.	Deltagarna har ökat 14 % i KASAM-test
Deltagarna har handlingsplan på kort och lång sikt.		100 %
20 % av deltagarna har gått till arbete eller utbildning.		36 % (23st) har gått till arbete eller utbildning.
50 % har påbörjat en praktikplats eller motsvarande.		11 % (7st) har gått till praktik eller motsvarande.
30 % har någon annan gemensam planering.		53 % (34st) har gått till gemensam planering.
Metodnivå		
Projektet ska ta fram övningar och icebreakers som testats och godkända.	Testat flera hundra aktiviteter, övningar etc.	Digital databank ej klar.
Projektet ska etablera nya träningsarenor i samverkan med andra aktörer.	Besökt arenor med olika verksamhetsinriktningar.	8 nya arenor för målgruppen.

12. Framtid

Projekt Unga i Huset har beviljats medel från Samordningsförbundet. Verksamheten har pågått under perioden 120901–140831. Slutrapport lämnas oktober 2014. Östersunds kommun har i samverkan med samverkanspartners ambitionen att implementera projektet i Navigatorcentrums ordinarie verksamhet. Det har satsats resurser på projekt Unga i Huset och då är det naturligt att förvänta sig att något givande ska komma ut av satsningen. Implementering eller överföring av kunskaper och resultat från projektet till ordinarie verksamhet tar tid. Vilka goda erfarenheter ska tas tillvara och hur ska det ske?

Det är viktigt att alla intressenter får vara delaktiga i implementeringsprocessen och beskriva vilka mervärden projektet medfört för den egna verksamheten och deltagarna. Det är också viktigt att det finns en strategi för att tillvarata goda erfarenheter. Vad bör, kan och ska implementeras?

Samordningsförbundet har beviljat Östersunds kommun förlängning av projekt Unga i Huset under perioden 140901–141231. Projektets huvudmål är att utreda och förbereda en övergång från projektverksamhet till en permanent verksamhet inom Navigatorcentrum, Östersunds kommun. För att förtydliga och underlätta implementeringen bygger vi en ny projektorganisation, där alla intressenter är representerade.

Som delmål kommer vi att arbeta med följande:

- Överföra effektiva metoder och arbetssätt till Navigatorcentrum.
- Samordning med projekt Plug In.
- Samverka med arbetsterapeut genom ÖSA projektet.

Under våren 2015 kommer projektet Unga i Huset/Navigatorcentrum att anordna en spridnings- och avslutningskonferens som vänder sig till politiker, tjänstemän och unga. Där kommer projektets resultat och aktiviteter att presenteras som miniföreläsningar och work shops.

**Östersunds kommun
Navigatorcentrum**

Projektet Unga i Huset
Projektledare
Bengt Werin

Handledare
Annelie Kullström

Handledare
Gustav Kaape

Samarbetspartners
Socialförvaltningen
Genua Sultan

Arbetsförmedlingen
Tiina Tuomi

Försäkringskassan
Charlotte Bergström